

פרשת נח

[א' תרנו - תרנז, לבריאה]

זמני המבול

מעל פני האדמה: (ה) ויעש נח ככל אשר צוהו יְדוּד: (ו) ונח בן שש מאות שנה והמבול היה מים על הארץ: (ז) ויבא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו אל התבה מפני מי המבול: (ח) מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה אשר איננה טהרה ומן העוף וכל אשר רמש על האדמה: (ט) שנים שנים באו אל נח אל התבה זכר ונקבה כאשר צוה אלקים את נח: (י) ויהי לשבעת הימים ומי המבול היו על הארץ:

פרק ז (א) ויאמר יְדוּד לנח בא אתה וכל ביתך אל התבה כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה: (ב) מכל הבהמה הטהורה תקח לך שבעה שבעה איש ואשתו ומן הבהמה אשר לא טהרה הוא שנים איש ואשתו: (ג) גם מעוף השמים שבעה שבעה זכר ונקבה לחיות זרע על פני כל הארץ: (ד) כי לימים עוד שבעה אנכי ממטיר על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה ומחיתי את כל היקום אשר עשיתי

התאריך בחודש			שלבי המבול	
רמב"ן ('הנכון בעיני') כל החודשים מתשרי	רמב"ן (תיקון מועט 'בלשון הכתוב')	רש"י		
י"ז מרחשון (לר' יהושע: י"ז אייר. ולפ"ז חשבון כל שאר התאריכים מאייר. המפרשים נקטו כר"א ממרחשון)			(יא) בשנת שש מאות שנה לחיי נח בחדש השני בשבעה עשר יום לחדש ביום הזה נבקעו כל מעינות תהום רבה וארבת השמים נפתחו:	
י"ח מרחשון - כ"ח כסלו (רש"י. ובסד"ע: י"ז מרחשון - כ"ז כסלו)			(יב) ויהי הגשם על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה: (יג) בעצם היום הזה בא נח ונשים וחס ונפת בני נח ואשת נח ושלשת נשי בניו אתם אל התבה: (יד) המה וכל החיה למינה וכל הבהמה למינה וכל הרמש הרמש על הארץ למינהו וכל העוף למינהו כל צפור כל כנף: (טו) ויבאו אל נח אל התבה שנים שנים מכל הבשר אשר בו רוח חיים: (טז) והבאים זכר ונקבה מכל בשר באו כאשר צוה אתו אלקים, ויסגר יְדוּד בעדו: (יז) ויהי המבול ארבעים יום על הארץ וירבו המים וישאו את התבה ותרם מעל הארץ:	
			(יח) ויגברו המים וירבו מאד על הארץ ותלך התבה על פני המים:	
			(יט) והמים גברו מאד מאד על הארץ ויכסו כל ההרים הגבהים אשר תחת כל השמים: (כ) חמש עשרה אמה מלמעלה גברו המים ויכסו ההרים:	
			(כא) ויגוע כל בשר הרמש על הארץ בעוף ובבהמה ובחיה ובכל השרץ השרץ על הארץ וכל האדם: (כב) כל אשר נשמת רוח חיים באפיו מכל אשר בחרבה מתו: (כג) וימח את כל היקום אשר על פני האדמה מאדם עד בהמה עד רמש ועד עוף השמים וימחו מן הארץ, וישאר אך נח ואשר אתו בתבה: (כד) ויגברו המים על הארץ חמשים ומאת יום:	
150 יום כוללים את 40 היום) עד י"ז ניסן			150 יום לאחר 40 היום) עד א' סיון	
			פתיחת המעיינות והשמים ימי המבול [וייום הכניסה לתיבה] התיבה התרוממה התיבה שטה כיסוי ההרים גיעה מיתה מחיה	

תהליך התגברות המים ומחית היקום

התאריך בחודש			שלבי המבול	תהליך התחורות המים
רמב"ן (ז'הנכון בעיני'). כל החודשים מתשרי)	רמב"ן (תיקון מועט בלשון הכתוב')	רש"י		
י"ז ניסן	(שביעי' לירידת הגשם) י"ז אייר	(שביעי' להפסקת הגשם) י"ז סיון	פרק ח (א) ויזכר אלקים את נח ואת כל החיה ואת כל הבהמה אשר אתו בתבה ויעבר אלקים רוח על הארץ וישכו המים: (ב) ויסכרו מעינות תהום וארבת השמים ויכלא הגשם מן השמים: (ג) וישבו המים מעל הארץ הלוך ושוב, ויחסרו המים מקצה חמשים ומאת יום: (ד) ותנח התבה בחדש השביעי, בשבעה עשר יום לחדש על הרי אררט:	התמעטות המים התיבה נחה
א' תמוז	א' אב (עשירי' לירידת הגשם)		(ה) והמים היו הלוך וחסור עד החדש העשירי, בעשירי באחד לחדש נראו ראשי ההרים:	גילוי ההרים
י' אב	י' אלול *		(ו) ויהי מקץ ארבעים יום ויפתח נח את חלון התבה אשר עשה: (ז) וישלח את הערב ויצא ויצא ושוב עד יבשת המים מעל הארץ:	שילוח העורב
י"ז אב	י"ז אלול		(ח) וישלח את היונה מאתו לראות הקלו המים מעל פני האדמה: (ט) ולא מצאה היונה מנוח לכף רגלה ותשב אליו אל התבה כי מים על פני כל הארץ וישלח ידו ויקחה ויבא אתה אליו אל התבה:	שילוחי היונה
כ"ד אב	כ"ד אלול		(י) ויחל עוד שבעת ימים אחרים ויסף שלח את היונה מן התבה: (יא) ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיה וידע נח כי קלו המים מעל הארץ:	
א' אלול	א' תשרי		(יב) ויחל עוד שבעת ימים אחרים וישלח את היונה ולא יספה שוב אליו עוד:	חרבו פני האדמה והסרת מכסה התיבה]
	א' תשרי		(יג) ויהי באחת ויש מאות שנה בראשון באחד לחדש חרבו המים מעל הארץ ויסר נח את מכסה התבה וירא והנה חרבו פני האדמה:	
	כ"ז מרחשון		(יד) ובחדש השני בשבעה ועשרים יום לחדש יבשה הארץ:	יבשה הארץ

מקורות: סדר עולם פ"ד. רש"י פ"ז יא, יב. פ"ח ג, ד, ו, ח, יג, יד. רמב"ן פ"ח ד.

* בסדר עולם (פ"ד. המקור לשיטת רש"י בפרשה) כתוב 'מקץ ארבעים' מאז שהתחילו לחסור, והיינו י' תמוז.

[ולפ"ז שילוח העורב היה אז, ושילוחי היונה בתאריכים: י"ז וכ"ד תמוז, וא' אב].

תולדות יעקב

147 שנים: 2,108 – 2,255 לבריאה

שנות יעקב		מספר השנים	המאורע	
			לידתו (ועֶשׂו) [יצחק בן 60] [בתשרי או בניסן. ר"ה יא א]	תולדות
13 (ב"ר סג י)			'ויגדלו הנערים... יעקב איש תם יושב אוהלים'	
15 (ב"ר, רש"י)			מכירת הבכורה / מיתת אברהם (ב"ב טז ב, רש"י כה ל) [סד"ע א: יעקב שימש את אבינו אברהם 15 שנה]	
40 (כו לד)			נישואי עֶשׂו	
50 (סד"ע א)			מיתת שֵׁם [סד"ע א: אבינו יעקב שימש את שם 50 שנה]	
63 (סד"ע)			ברכת יצחק (בן 123) / מיתת ישמעאל (בן 137) / לידת לאה ורחל [התאמות] [סד"ע. גר"א: באותו יום שהתברך]	ויצא
נפרד מאביו - 36 שנים (ואלו הן שנותיה של רחל)	14	77 (סד"ע)	נטמן בבית עֶבֶר (סד"ע, רש"י) חלום 'הסולם' [הבטחות ה' ונדר יעקב]	
	7	79 (סד"ע)	מיתת עֶבֶר [סד"ע: עֶבֶר מת אחר ירידתו של יעקב אבינו לארם נהרים שתי שנים]	
	7	84 [בחתונה]	עבודה לנישואי רחל [בסופם נשא את לאה ורחל, בנות 21. סד"ע]	
	6	91	עוד שנות עבודה בעבור רחל [באותם שנים - לידת השבטים (כל אחד 7 חודשי הריון), בסופם לידת יוסף]	
	2	97	עבודה נוספת בצאן לבן / הבריחה מלבן / הברית עם לבן בהר הגלעד / מחניים	
99	2 (סד"ע)	בדרך לבית אביו: המאבק במעבר יבוק / הפגישה עם עֶשׂו / סוכות (שנה וחצי) / שכם (חלקת השדה, מעשה דינה) / בית אל (מזבח ומצבה) / מיתת רבקה (בת 122 / 133) (סד"ע, רש"י) / לידת בנימין, מיתת רחל (בת 36) [ע"י בעמ' 39 באיזה זמן היה] // חזרתו ליצחק אביו, בחברון [סד"ע: שימש את אביו 21 שנה]	22 שנים [פרש מאביו]	וישלח
108 (יצחק בן 168)		9	מיתת לאה (לפני היותה בת 45) (סד"ע) / מכירת יוסף [בן 17. לז ב] [סד"ע: שימש את אביו 9 שנים]	וישב
109		1 (סד"ע)	יוסף בבית פוטיפר	
121		12	יוסף בבית האסורים (10 שנים + שנתיים) מיתת יצחק (כשיוסף בן 29. סד"ע וגר"א) / יוסף משנה למלך [בן 30. מא מ]	מקץ
128		7	שנות שֶׁבַע	
130 (מז ט)		2 (מה ו)	שנות רעב [יוסף מתוודע לאחיו. יוסף בן 39, לוי בן 44. סד"ע]	
147 (מז כח) (יוסף בן 56)		17	ירידת 70 נפש למצרים (מז כז) / הפגישה עם יוסף בגושן / הפגישה עם פרעה (אח"כ - עוד 5 שנות רעב)	ויגש
			יעקב (בשלווה. ע"י בעמ' 234) במצרים / ברכות השבטים / מיתת יעקב [בתשרי או בניסן. ר"ה יא א]	ויחי

מקורות ברש"י: כה יז, ל; כז ב; כח ט, יא; כט כא; לג יז; לה ח, כט; לז לד.

2,238 - 2,448 לבריאת העולם

מאתים ועשר (רד"ו) השנים במצרים
(טבלת סיכום המקורות)

ש"ה השנים במצרים	מס' השנים	המאורע	שלבי הגלות
[2,238 לבריאה (ב' רלח)] 17	17	הירידה למצרים (ט"ו ניסן) / לידת יוכבד [יוסף בן 39, לוי בן 44. סד"ע ב] שנות יעקב במצרים [בשלוה גדולה. זוהר יחי (הובא בעמ' 234)] קבורת יעקב (בן 147. יוסף בן 56)	גירות [93 שנה] "גר יהיה זרעך בארץ לא להם"
71	54	חיי יוסף הנוספים [משנה למלך, ומכלכל את משפחתו] מיתת יוסף (בן 110. לוי בן 115)	
93	22	[מיתת שאר השבטים. ע"י ילקו"ש קסב] מיתת לוי (בן 137) [אז התחיל השעבוד! סד"ע ב, רש"י ו טז]	
123	30	מלך חדש מתחכם כנגד בני - הטלת מיסים, בניית ערי אוצרות [ע"י רמב"ן (א') על שלבי העבודות]	עבודות [30 שנה. + תוספת העינוי = 117 שנה] "ועבדום"
	4	לידת מרים	עינוי [87 שנה] "וענו אתם"
127	3	לידת אהרן	
130	79	לידת משה (ז' אדר) (יוכבד בת 130! רש"י ב א) [משה (כבן 20) ברח למדין (רמב"ן: כ- 60 שנה)] מעמד הסנה (ט"ו ניסן, ב' תמוז. סד"ע ה)	
209		משה ואהרן לפני פרעה (ז ט)	
210	1	עשר המכות	
יציאת מצרים - ט"ו ניסן ב' תמוז [2,448 לבריאה]			

פרשות ב'א - יתרו

מיציאת מצרים עד מתן תורה [שנת ב' תמח לבריאה]

שיטת רבנן - יציאת מצרים בערב שבת (סדר עולם ה, שבת פח א)

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
					ר"ח ניסן [ראש חודשים. יב א]	ב
ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט
י	יא	יב	יג	יד	טו [בחצות - מכת בכורות] יציאת מצרים מרעמסס לסוכות [יב לז] [ענני כבוד]	טז קצה מדבר איתם (יג ב)
יז	יח	יט	כ	כא	כב	כג
שבו לפי החירות (יד ב)	הוגד לפרעה שברחו (יד ה)	- רדיפת המצרים -	[בלילה - קרי"ס] שירת הים	- הלכו במדבר שור ג' ימים (טו כב) -		
כד	כה	כו	כז	כח	כט	ל
מרה (טו כג)						
ר"ח אייר אילים? (טו כז) (וע"ע ראב"ע)	ב	ג	ד	ה	ו	ז
ח	ט	י	יא	יב	יג	יד
טו	טז	יז	יח	יט	כ	כא
מדבר סין (טז א) ירידת השלו (בין הערביים) [דפקה, אלוש. במדבר לג יב-ג]	ירידת המן (טז יג) [תקנת ברכת 'הזן'. ברכות מח ב]				לקטו לחם משנה (טז כב)	יצאו מהעם ללקוט (טז כז) [באלוש - עשו שבת ראשונה]
כב	כג	כד	כה	כו	כז	כח
רפידים (מסה ומריבה) (יז א)				[ברפידים - ניתנה הבאר]	מלחמת עמלק?	[ברפידים - שבת שניה] (יז ט)
כט	ר"ח סיון באו למדבר סיני (יט א)	ב	ג	ד	ה	ו
	'ואתם תהיו לי' [עלה משה וירד']	מצנת הגבלה [עלה משה וירד']	פרישה ('היום ומחר') [עלה משה וירד']	בנה מזבח והקריב עליו קרבן (כד ז)	מתן תורה ניתנו עשרת הדברות (יום החמישים)	

ביאור נוסף בגמ' (פ"ב) בדעת רבנן - יצ"מ ביום חמישי (כ"י יוסי), אלא שעיברו את אייר באותה שנה (לפ"ז גם לרבנן מתן-תורה היה ביום החמישי ואחד ממחרת הפסח).

פרשת חוקת (פ"כ) - סוף התורה

שנת הארבעים ליציאת מצרים

[ניסן ב' תפז - ניסן ב' תפח, לבריאת העולם]

פרשה	המאורע	חודש	
חוקת	א' ניסן - הגיעו לקדש (בקצה אדום. פס' טז) שבמדבר צין (כ א) [ישבו שם שלושה חודשים. סד"ע ט] י' ניסן - מיתת מרים (כ א, סד"ע ט"ז, שו"ע תקפב); מי מריבה (הסתלקות הבאר. תענית ט א, סד"א ט)	ניסן	
	נסיון לעבור בארץ אדום (לא נזכר מתי היה)	?	
	א' אב - [ה' ההר] מיתת אהרן (כ כח, לג לח) [אלעזר נבחר במקומו לכהן גדול]. בְּכִי שְׁלוֹשִׁים יוֹם עַל מוֹתוֹ (כ כט. כל חודש אב) ט"ו אב - התבשרו שכלו מתי מדבר (וחזר דיבור ה' בחיבה אל משה) ועשאוהו יו"ט (תענית ל ב, ב"ב קכא א ורשב"ם שם)	אב	
	★ מלחמת הכנעני מלך ערד ★ הקפת ארץ אדום [ומואב]: [נחש הנחושת] - צלמונה, פונון (לג מא-מב), אובות (רמב"ן לג מא: כאן סרו הנחשים); עֵיֵי הָעֵבְרִים, נחל זרד, נחל ארנון. ★ כיבוש סיחון (פכ"א. במדב"ר יט, לב: מלחמת סיחון באלול)	אלול	
	★ כיבוש עוג (במדב"ר שם: בתשרי, אחר הרגל) (פכ"א) ★ חנו בערבות מואב (תחנה אחרונה!), והתיישבו שם (פכ"א)	תשרי	
	★ פרשת בלק ובלעם (פרקים כב - כד) ★ עוון פעור (פכ"ה)	בלק	
פינחס	★ מפקד לחלוקת הארץ (פכ"ו) ★ ציווי למנות את יהושע למנהיג (כו טו) [פרשיות מוספי המועדים (פרקים כח - כט) נאמרו לאחר חג סוכות (העמק דבר ל א)]	מרחשון - טבת (3 חודשים)	
	★ מלחמת מדין (פל"א) ★ נחלת גד וראובן (פל"ב)		
מטות	[כתיבת מסעות בני"י במדבר (פל"ג)]		
מסעי	[ציווי על גבולות הארץ, הנשיאים לנחלת הארץ, ערי הלויים וערי מקלט. פרקים לג - לד]		
דברים - ניצבים	ספר דברים	★ נאומי משה [תוכחות, מצוות] (פרקים א - כו) ★ כריתת הברית (פרקים כז - ל)	שבט - ו' אדר
		פרידת משה [כתיבת התורה, השירה, הברכה לישראל, ראיית הארץ] ומיתתו (פרקים לא - לד)	ז' אדר
		בְּכִי שְׁלוֹשִׁים יוֹם עַל מוֹת מֹשֶׁה (לד ח)	ז' אדר - ז' ניסן

וילך - וזאת הברכה

ארבעים שנות המדבר

[ניסן ב' תמוז - ניסן ב' תפח, לבריאת העולם]

מאורעות מרכזיים

תנו 10	תנו 9	תנה 8	תנד 7	תנג 6	תנב 5	תנא 4	תנ 3	תמוז 2 תשרי - יוה"כ [ירידת משה - סליחת חטא העגל]. בניית המשכן (בחודשי החורף). ניסן - הקמת המשכן [חנוכת המזבח, פסח]. אייר - מפקד [יציאה לדרך, התלונות]. 3 מסעות : קברות התאוה, חצרות, רתמה]. תמוז - המרגלים בארץ. אב - הגזירה שלא יכנסו לארץ. [מחלוקת קורח]	תמוז 1 ניסן - יציאת מצרים. [12 מסעות: רעמסס - מדבר סיני]. סיון - מתן תורה. תמוז - חטא העגל. [ג' פעמים 40 יום - תחינות משה]
'ותשבו בקדש (ברנע) ימים רבים ' (דברים א' מז) - 19 שנה (דש"י שם) [שנים: תמוז - תסח]									
תסז 20	תסו 19	תסה 18	תסד 17	תסג 16	תסב 15	תסא 14	תס 13	תנט 12	תנח 11
הישיבה בקדש ברנע									
תעז 30	תעו 29	תעה 28	תעד 27	תעג 26	תעב 25	תעא 24	תע 23	תסט 22	תסח 21
'פנו וסעו לכם המדבר דרך ים סוף' (במדבר י"ד כה) 'ונסב את הר שעיר ימים רבים ' (דברים ב' א) - 19 שנה (דש"י דברים א' מז) [17 מסעות: רימון פרץ - עציון גבר] [שנים: תסח - תפז]									
תפז 40 ניסן - מדבר צין [מיתת מרים, מי מריבה]. אב - מיתת אהרן [סיבוב אדום ומואב]. אלול - מלחמת סיחון. [10 מסעות: קדש - ערבות מואב]	תפו 39	תפה 38	תפד 37	תפג 36	תפב 35	תפא 34	תפ 33	תעט 32	תעה 31
סיבוב הר שעיר (עד ניסן של שנת תפז)									
									תפח תשרי - מלחמת עוג. שבט - ספר דברים. אדר - פטירת משה. ניסן - מעבר הירדן (יהושע ד).